

ביאור סוגי' בפרשה

מהרב אברהם גוטל ר"י דביר הקדש מ.ע.

נשי עשיו ואלופי שעיר

א. עשיו לקח את נשיו מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי ואת בשמת בת ישמעאל אחות נביות פרשתן ששי ובפ' תולדות חמישי' כ' ויהי עשיו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי ובמפטיר שם כ' וילך עשיו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאישה.

הרי לן שבפרשתן נקראו נשיו עדה אהליבמה ובשמת ובפ' תולדות נקראו יהודית בשמת ומחלת ופרש"י אצלנו שעדה היא בשמת ואהליבמה היא יהודית ובשמת היא מחלת. זה שבשמת היא מחלת לכאורה מוכרח דבב' המקומות כ' שאביה ישמעאל אחי' נביות. ואה"נ שמה בשמת ולמה נקריה מחלת לומר שכל הנושא אישה מוחלים עוונותיו רש"י ויש להתבונן בזה דרש"י האחרון בפ' תולדות על המילים 'על נשיו' כ' הוסיף רשעה על רשעתו וי"ג מרשעת על מרשעותיו ובכ"ז זה המקור למחילה שיש לחתן ויש כאן לימוד עצום שאפי' עם כלה כזו 'צדקת' עדיין הנושא אישה זוכה למחילה. ואולי זה בכדי שיוכלו להתחיל דף חדש !

והנה כ' רש"י שעדה היא בשמת וגם זה לכאורה מובן דבב' המקומות ה'שווער' הוא אילון החתי אך מש"כ רש"י שאהלבמה היא יהודית דבר זה הוא קשה שבמקדש הרי הכא כ' שהיא **בת ענה בת צבעון** ופרש"י שהיתה ממזרת יצאה משניהם ובפ' תולדות כ' שהייתה **בת בארי** החתי ואח"כ ראיתי ששהקשה כן הרמב"ן ואף שאולי נאמר שכשם ששמות נשיו שונו כך גם שמו של האב וזה אולי כי הכא רוצים לגנות את תולדות עשיו ובני שעיר אז מפורט כל ה'מצוות' שעשו ובפ' תולדות היות ולא נ"מ כ"כ קראו לאביה בארי סתם או אפש"ל שהיו לאביה ב' שמות שונים אב"ע רק דא"א לתרץ כך כי הכא כ' שענה וצבעון היו **החוי** ובפ' תולדות כ' בארי **החתי** וצ"ע.

והרמב"ן מתרץ שנשיו הראשונות מפ' תולדות מתו ללא ילדים כי היו מורת רוח ליצחק ולרבקה ונשא עשיו אחות אשתו ועוד אחרת בת ענה וצבעון.

ובת ישמעאל היות ושמה הי' כעור החליף לה לשם יפה מלשון בשמים כי הייתה ממשפחתו ולא הייתה רעה בעיני יצחק ויש להוסיף לדבריו שלכן גם לא מתה.

והרמב"ן מביא ב"ר שעשיו רצה להתגייר ויש להתיישב בפ' מילה זו ולכן מחלו לו על עוונותיו וזה נראה יותר כרמב"ן מרש"י וממלא נפל הלימוד העצום הנ"ל ודו"ק.

ב. ודשון ואצר ודישן כדי לזכור מתי הוא בחולם ומתי הוא בקמץ שמעתי כד הוינא טליא שתלוי ב'יוד' אם יש יוד הוא בקמץ וכשאינן יוד אז הוא בחולם.

והנה התעוררה לי שאלה בסדר הפסוקים דהרי מביאים כאן בבני שעיר החורי רשימה של ז' בנים ואז מתחיל הפרוט של תולדות בנים אלו, ומתחיל בבני הגדול לוטן ואז כשמגיע לבני דשון ואצר ודישן מופיע פעמיים תולדות דישן פס' כ"ו וכו"ה. תדע שכך הוא שהרי ביניהם יש את תולדות אצר שהוא הששי ברשימת בני שעיר א"כ מוכח שפס' לפניו הוא תולדות

הבן הה' של שעיר והרי כשהוא מופיע ברשימה בני שעיר הוא כ' בחולם וללא יוד ואיך עבר 'שינוי השם' ונהפך לדישן עם יוד ללא חולם ויתר על כן הרי ברשימת האלופים שבפסוקים הבאים להדיא כ' אלוף דשון בחולם ללא יוד אלוף אצור אלוף דישן הרי שלא עבר 'שינוי השם'. ואם תשיבני מה אתה עושה עניין מניקוד אשיב הרי הניקוד כאן הוא הדבר המחלק ביניהם ברשימת בני שעיר וברשימת האלופים בפס' כ' ול'.

ותי' הרמב"ן דאה"נ הדישן הזה הוא הבן הה' ברשימה דלעיל ואכן אין קפידא איך לנקדו חוץ מאופן שהם כ' יחד באותו פס' שאז להבדיל ביניהם הקפידו לנקדם כראוי לכן גם ברשימת בני שעיר וגם ברשימת האלופים הם בחילוק הניקוד באופן שהראשון בחולם והב' בקמץ ומביא לזה ראי' מחירום שבאותו פס' פעם כ' חירום ופעם חירם ויעש חירום ויכל חירם מ"א ז' מ'. רק דאין זה מספיק דהרי בחירם מדברים על אותו אדם לכן אין קפידה איך לכתבו אך כאן כל החילוק בין זל"ז הוא בניקוד איך שייך לומר אין קפידא שכל הקפידא הוא הוא החילוק ביניהם. ולכן ממשיך הרמב"ן שהנה בפס' שלפניו העוסק בבני ענה הד' בבני שעיר כ' שנולדו לו דשון ואהליבמה, ונכד זה הוא דשון בחולם וללא יוד... והרי הוא נכד לשעיר לא בנו ואם מיד היו כותבים אלה בני דשון כשהכוונה לבן הה' לשעיר הי' נראה שעוסקים בבני הנכד הכל' פס' קודם ולא בבני הבן מרשימת בני שעיר לכן העדיפה התוה"ק לערוך לדשון הבן 'שינוי השם' שלא נטעה שמדובר בנכד.

ועדיין אפשר לשאול עד כמה ששניהם נקראים דשון והחליפו שמם לדישן מי מכריח שזה חוזר לבן אולי אדרבה זה המשך של הנכד ושינוי לו את השם שלא תטעה שהוא הבן... וכנראה צ"ל שהשינוי אומר תשים לב מה כ' כאן וכיוון שעוסקים בפס' שלפניו ולאחריו בתולדות בני שעיר ממלא מסתבר שגם פס' זה מדבר בבן שעיר ולא בנכד רק אם לא הי' השינוי כאן היינו ממשיכים הקריאה כסדר ואז הי' מקום יותר לטעות.

מגבית נר למאור

לאחר ובסיעתא דשמיא גדולה
המערכות הסולריות עובדות
אנו זקוקים ל- 10 מצברים
עבור אספקת תאורה בלילה
כל מצבר 600 ש"ח
קנו זכויות לנצח
"וכל הנותנים נר למאור... הקב"ה ישלם שכרם"

ניתן לתרום דרך נדרים מן במס' 03-7630585-03 שלוחה 493 או בעמדות נדרים בלוס
או בהעברה לחשבון בנק פאגי סניף 180 מס' חשבון 768375 ע"ש שיר המעלות
ולקבל סעיף 46 נא לציין זאת בהערה ולציין "נר למאור"